

Stord kommune,
Postboks 304,
5402 STORD

Saksbehandlar, innvalstelefon
Håvard Rød, 5557 2143

STORD KOMMUNE - BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN

Innleiing

Fylkesmannen har motteke særutskrift av kommunestyresak om budsjett for 2020 og økonomiplan 2020 - 2023, vedteke i kommunestyremøte 28.november 2019.

Kommunen er ikkje under statleg kontroll og godkjenning. Budsjett og økonomiplan er difor ikkje kontrollert etter kommunelova § 28-1 (Robek-registrert). For alle kommunar kontrollerer Fylkesmannen at budsjett og økonomiplan er i balanse. Dette brevet er ei tilbakemelding om korleis Fylkesmannen vurderer kommunen sin økonomi og utviklinga slik den er planlagt i budsjett og økonomiplan. Der det er manglar etter forskrift om budsjett og økonomiplan, har vi påpeika dette og bede kommunane følgje opp.

Oppsummering

Dei frie inntektene kan vere budsjetterte noko for høgt.

Netto driftsoverskot i førebels rekneskap for 2019 oppfyller det tilrådde minstenivået, det vil seie er større enn 1,75 prosent av driftsinntektene. Netto driftsoverskot i budsjett 2020 er under det tilrådde nivået.

Kommunen har lite disposisjonsfond. Kommunestyret har vedteke ei målsetjing om eit disposisjonsfond på 2 prosent av driftsinntektene. Mindreforbruk i rekneskapen for 2019 bør for ein stor del nyttast til å styrke disposisjonsfondet i år. Det er lagt opp til å styrke disposisjonsfondet i økonomiplanperioden.

Kommunen har høg gjeld og økonomiplanen legg opp til ein vesentleg auke i gjelda i planperioden. Kommunen må unngå at gjeldsnivået blir for høgt samanlikna med driftsinntektene.

Budsjett 2020

Skatteinntekter og rammetilskot

Det er i statsbudsjettet lagt opp til ein reduksjon i skatteøyret for kommunane frå 11,55 prosent i 2019 til 11,10 prosent i 2020.

Kommunen har budsjettert med kr 555.196.000,- i skatt på eige og inntekt for 2020.

I 2019 var det ein samla skatteauke for kommunane i landet på 4,7 prosent. Det er no rekna med ein skatteauke for kommunane frå 2019 til 2020 med 1,3 prosent.

Kommunen sitt skattenivå i 2019 var 90,5 prosent av landsgjennomsnittet. Inntektsutjamninga i rammetilskotet er knytt til kommunen sitt skattenivå og skattenivået for landsgjennomsnittet.

Ordinær skatt og rammetilskot er budsjettert med til saman kr 1059 mill.

Inntektsprognosen for 2020 er no oppdatert med førebelse innbyggjartal per 01.01.2020 og innkomen skatt i 2019. Grunnlaget for inntektsutjamninga vil vere innbyggjartal per 01.01.2020. For innbyggjartilskot og utgiftsutjamninga med aldersfordeling er grunnlaget innbyggjartal per 01.07.2019.

Skatt og rammetilskot kan vere budsjettert for høgt. Budsjetterte inntekter er om lag kr 9,3 mill. høgare enn i den siste inntektsprognosen.

Kommunen må vurdere dei frie inntektene i budsjettet nærare og gjennomføre budsjettrevisjon, i den grad det er nødvendig, slik at budsjetterte inntekter er på eit realistisk nivå.

Eigedomsskatt

Det er budsjettert med kr 51,0 mill. i eigedomsskatt for 2020. Innkomen eigedomsskatt i 2019 var om lag kr 51 ½ mill.

Skattesatsen for 2020 er 3,5 promille av omsetnadsverdien for bustader og fritidseigedomar. Skattesatsen for 2020 er 6,0 promille av omsetnadsverdien for næringseigedom og ikkje utbygd grunneigedom (tomter). Skattesatsen for det særskilte skattegrunnlaget er sett til 4,0 promille.

Stord kommunestyre vedtok blant anna følgjande økonomiske handlingsregel 18. mai 2017:

«Stord kommune har som mål at netto driftsresultat skal tilsvara nettoinntekter frå eigedomsskatten, men har opning for at inntil 11 prosent av eigedomsskatten kan brukast til verdi-bevarande vedlikehald og frivillige organisasjonar. Minimum netto driftsresultat skal vera 1,75 prosent av driftsinntektene».

Fylkesmannen er positiv til at kommunen legg denne økonomiske handlingsregelen til grunn. Målsetjinga er ikkje oppnådd i vedteke budsjett for 2020.

Andre inntekter

Andre generelle statstilskot er samla budsjettert til kr 33,0 mill. Det består for ein stor del av integreringstilskot til busetjing av flyktingar.

I tillegg består andre generelle statstilskot av rentekompensasjon skuleinvesteringar og kompensasjonstilskot etter Handlingsplanen for eldre m.m.

Pris og kostnadsvekst

Den samla pris- og kostnadsveksten i kommunane (kostnadsdeflatoren) er i statsbudsjettet 3,1 prosent. I dette inngår pårekna lønsvekst med 3,6 prosent.

Avdrag

I kommunelova er det gitt minimumskrav for storleiken på årlege ordinære avdrag. Etter kommunelova paragraf 14 - 18 skal lån til investeringar bli nedbetalt med årlege avdrag. Avdraga skal samla kvart år vere minst lik storleiken på kommunen sine avskrivningar i rekneskapsåret, justert for den prosentdelen som lånegjelda utgjer av kommunen sine anleggsmidlar.

Det er budsjettert med kr 70.467.000,- i ordinære avdrag (utanom avdrag på formidlingslån).

Ein hovudregel vil vere at årlege låneavdrag som eit minimum må utgjere om lag 3 ½ - 4 prosent av lånegjelda (når formidlingslån og avdrag på slike lån ikkje er rekna med).

Driftsresultat

Det følgjer av kommunelova paragraf 14 - 9 og paragraf 14 - 10 at det må bli budsjettert med eit driftsresultat som minst er tilstrekkeleg til å dekke renter, ordinære avdrag og pliktige avsetjingar (medrekna inndekning av tidlegare meirforbruk).

Paragraf 2 - 1 og paragraf 2 - 2 i forskriftene om økonomiplan, årsbudsjett og årsrekneskap presiserer nærare det driftsrekneskapen og investeringsrekneskapen skal omfatte.

Det tekniske berekningsutvalet for kommunal og fylkeskommunal økonomi har tilrådd eit nivå for netto driftsoverskot, i prosent av driftsinntektene, på minst 1,75 prosent for kommunane generelt.

I førebels rekneskap for 2019 er det eit netto driftsoverskot med om lag kr 38,4 mill. Dette utgjer 2,5 prosent av driftsinntektene, som er større enn det tilrådde minstenivået.

Det er eit mindreforbruk i førebels rekneskap per for 2019 på om lag kr 36,6 mill.

Netto driftsoverskot i budsjettet for 2020 er kr 7,0 mill. Det utgjer berre 0,5 prosent av driftsinntektene. Det er lågare enn det tilrådde minstenivået.

Disposisjonsfond ved utgangen av 2019 i førebels rekneskap er kr 12,2 mill. Det utgjer berre 0,8 prosent av driftsinntektene.

Kommunestyret har som ein handlingsregel vedteke ei målsetjing om å bygge opp eit disposisjonsfond tilsvarande 2 prosent av driftsinntektene. Det er viktig å ha tilstrekkeleg driftsreserve til å kunne møte uføresette utgifter eller inntektssvikt med sikte på eit jamt driftsnivå over tid.

I budsjettet for 2020 er det lagt opp til ei netto avsetjing til disposisjonsfond med kr 19,9 mill.

Kommunen bør styrke disposisjonsfondet frå nivået på fondet ved utgangen av 2019, jf. kommunestyret si eiga målsetjing om storleiken på disposisjonsfond. Kommunen bør nytte ein stor del av mindreforbruket i 2019 til å styrke disposisjonsfondet i år.

Økonomiplan 2020 - 2023

Utvikling netto driftsresultat

I økonomiplanen er det for perioden 2021 - 2023 lagt opp til å styrke netto driftsoverskot, samanlikna med nivået i budsjett 2020.

Avsetjing disposisjonsfond

I økonomiplanen er det lagt opp til netto avsetjing til disposisjonsfond i planperioden.

Investeringar med finansiering og utvikling av langsiktig gjeld

I 2020 er det planlagt brutto investeringar for til saman kr 410 mill. Av dette utgjør avgiftsfinansierte investeringar i vassverk og avlaup til saman kr 186,1 mill. Dei største investeringane elles er i Nysæter Ungdomsskule, ny gymsal Langeland skule, rehabilitering Stord sjukeheim og utleigebustader for vanskelegstilte personar.

Investeringane i vatn og avlaup er planlagt lånefinansierte fullt ut. Dei andre investeringane er i hovudsak planlagt finansierte med bruk av lån. Dessutan blir dei finansierte med moms-kompensasjon og investeringstilskot m.m.

Det er budsjettert med startlån til vidare utlån, kr 60,0 mill.

Kommunen si brutto langsiktige lånegjeld ved utgangen av 2019 kan reknast til kr 2235 mill., eller om lag kr 119.500,- per innbyggjar. Pensjonsforpliktingar er ikkje rekna med i beløpet for lånegjeld. Lån finansiert over VA - området og formidlingslån inngår i brutto lånegjeld.

Den langsiktige lånegjelda utgjør ved utgangen av 2019 om lag 145 prosent av sum driftsinntekter.

Lånegjelda er høg, både målt per innbyggjar og samanlikna med driftsinntektene. Det er lagt opp til ein vesentleg auke i lånegjelda i økonomiplanperioden. Brutto lånegjeld er pårekna å auka til om lag kr 3,45 mrd. ved utgangen av 2023. Sjølv om ein del av auken i lånegjelda vil vere avgiftsfinansiert, vil den planlagde auken medføre at kommunen får eit svært høgt gjeldsnivå.

Det er gjort vedtak om fleire store investeringar i økonomiplanperioden. Dersom investeringane blir gjennomførte som planlagt i denne perioden, vil kommunen få eit svært høgt gjeldsnivå ved utgangen av 2023. Det er viktig å dempe gjeldsveksten i åra framover for å unngå at gjeldsnivået blir for høgt samanlikna med dei inntektene kommunen har til å bere gjelda.

Med helsing

Lars Sponheim

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift

Gjenpart :

Vestland fylkeskommune, Sekretariat for kontrollutval, Postboks 7900, 5020 Bergen